

ZE ŚWIĘTYM PAWŁEM W HERBIE

Nr 20 (271)

OD 12 DO 18 MAJA

2008 R.

Redaguje zespół parafian. tel. Probostwa 275 14 09,
e-mail Redakcji gaz2@interia.pl www.pawel.katowice.opoka.org.pl

Historia pawłowskiej parafii

Gdy Maciej baron Wilczek przystąpił do zakładania swych kolonii zaczął z pewnością od Pawłowa. Teren przeznaczony na założenie Pawłowa zbadał starosta bytomski hr. Henckel von Donnermarck i zdał sprawę z tej rewizji w piśmie z dnia **1 marca 1774 r.** (tę datę możemy traktować jako początki osadnictwa w Pawłowie) wysłanym z Świerklańca do rejencji wrocławskiej, treści następującej: „W wykonaniu nadanego mi łaskawie przez Waszą Królewską Mość zlecenia z dnia 2 ub.m. udałem się do pp. Wilczków w Zabrze i stąd do Bielszowic tj. do tej miejscowości, przy której Wilczkowie zamierzają założyć kolonię, mającą się składać z 20 domków. Zbadałem teren i stwierdziłem, że nawierzchnią ziemia jest warstwą piaszczystą, która przy odpowiedniej obróbce nadaje się na dobrą glebę orną, i zatem zupełnie wystarczy, aby osadzić na niej 20 kolonistów, jeżeli każdy otrzyma roli pod 8 półkorcy (wrocławskiej miary) zasiewu. A chociaż znajdują się raz po raz pojedyncze krzaki sosnowe, to wykarczowanie ich nie wymaga żadnych większych wysiłków, ponieważ nie są jeszcze zbyt zarośnięte. Łąk wprowadzić nie ma na tym ugorze, wobec czego jednak pp. Wilczkowie oświadczyli, że osadników zaopatrzą w siano z łąk dworskich. Braku pastwiska zaś nie będzie się odczuwać, gdyż Wilczkowie zapewnili mi, że zezwala się na pasanie bydła w niedalekich lasach.” Tak wyglądały tereny Pawłowa przed jego założeniem. Dnia 7 marca 1774 r. zezwoliła rejencja na założenie Pawłowa i żądała wybudowania kolonii na jesieni 1774 r. (...)

W czasie, gdy roboty przy nowych domach w Pawłowie jeszcze trwały, Maciej baron Wilczek wystąpił z wnioskiem do rejencji we Wrocławiu, że wybuduje dalsze kolonie w Bielszowicach. Ze sprawozdania starosty z dnia 12 grudnia 1777 r. dowiadujemy się, że nowo powstała kolonia nosi również nazwę Pawłów. Założono więc dwie wioski o tej samej nazwie Pawłów, lecz ponieważ były to wioski oddzielne, kolonię starszą, wcześniej wybudowaną nazwano Pawłowem Dolnym, drugą zaś Pawłowem Górnym. Każda z wiosek miała swego własnego sołtysa.

ul. Kaiser Wilhelm (Sikorskiego)

W ciągu następnych lat doszło do złączania obydwóch kolonii, zaczęto opuszczać przymiotniki Dolny i Górny w nazwie i obydwie połączone wioski nazwano krótko Pawłów. Od 1830 r. urzędową nazwą gminy jest już tylko „Pawłów”. Liczba domów z 1780 r. podniosła się z 36 na 42 w 1835 r. zaś liczba mieszkańców do 204, wyłącznie katolickiego wyznania. W tym czasie mieszkańcy Pawłowa uczęszczali do kościoła w Bielszowicach, podobnie jak mieszkańcy Kończyc. Około 1845 r. właściciel dworu w Bielszowicach von Brase założył na tere-

Restauracja Pawła Skoludka

w miejscowych i sąsiednich zakładach przemysłowych. Znikoma część mieszkańców utrzymywała się z rolnictwa. Podobnie przedstawiało się kupiectwo względnie rzemiosło: wówczas było w miejscowości 2 szynkarzy, 2 sklepikarzy, 2 szewców, 1 krawiec, 1 stolarz, 1 kowal i 1 murarz.

Nienormalnie szybki rozwój przemysłu po wojnie niemiecko-francuskiej zaznaczył się także w Pawłowie. W 1887 r. liczyła gmina już 1770 mieszkańców, wyłącznie katolików. Udział fiskusa pruskiego w górnictwie sąsiednich Bielszowic (od 18-

ul. Kaiser Wilhelm (Sikorskiego) sklep Pigula

91) podniósł liczbę mieszkańców Pawłowa w 1897 r. na 3003, w 1902 r. na 3533 (wśród których było 9 niekatolików). Rozbudowa i uruchomienie szybów „Delbrück” w sąsiednich Makoszowach przyczyniło się do dalszego wzrostu liczby mieszkańców Pawłowa, w 1912 r. ma Pawłów 5585 mieszkańców, a w 1922 r. już 5820. W 1924r. liczba mieszkańców Pawłowa osiągnęła punkt kulminacyjny w liczbie 6057 (między nimi 15 niekatolików). Równolegle z rozwojem gminy szła jej wewnętrzna rozbudowa. Uregulowano system ulic, pozakładano wodociągi, zaprowadzono oświetlenie wprzód gazowe potem elektryczne ulic, tak że w końcu miejscowość nabrała prawie miejskiego wyglądu. Jest zrozumiałym, że gmina tych rozmiarów nie mogła już być administrowaną przez sołtysa pełniącego swe obowiązki honorowo. Ostatni niepłatny sołtys, oberżysta Paweł Skoludek, złożył w 1915 r. swój urząd, a jego następcą, pierwszym płatnym naczelnikiem gminy, został jego syn Paweł.

Parafialny kościół w Bielszowicach

fii Bielszowickiej odegrał jego testament. Dokument ten zawierał szereg ważkich postanowień, m.in. chęć powołania oddzielnych kuracji w Kończycach i Pawłowie, na rzecz których zmarły pozostawił łącznie 40 tys. marek.

nie Pawłowa kopalnię gliny w wielkości 3 morgów, w której stale pracowało 12 robotników, produkujących rocznie za 2 500 talarów materiału. W 1853 r. na terenie Pawłowa Dolnego znaleziono 5 pokładów węgla o grubości pozwalającej rentowną eksploatację. Odkrycie to wzbudziło wielką nadzieję, wróżyło miejscowości pomyślną przyszłość. Liczba zamieszkałych we wsi wynosiła w 1849 roku już 473, a w 1870 r. już 935. Przeważająca większość obywateli żyła z pracy

Grenzstrase (ul. Pszczyńska)

W 1887 r. liczyła gmina już 1770 mieszkańców, wyłącznie katolików. Udział fiskusa pruskiego w górnictwie sąsiednich Bielszowic (od 18-91) podniósł liczbę mieszkańców Pawłowa w 1897 r. na 3003, w 1902 r. na 3533 (wśród których było 9 niekatolików). Rozbudowa i uruchomienie szybów „Delbrück” w sąsiednich Makoszowach przyczyniło się do dalszego wzrostu liczby mieszkańców Pawłowa, w 1912 r. ma Pawłów 5585 mieszkańców, a w 1922 r. już 5820. W 1924r. liczba mieszkańców Pawłowa osiągnęła punkt kulminacyjny w liczbie 6057 (między nimi 15 niekatolików). Równolegle z rozwojem gminy szła jej wewnętrzna rozbudowa. Uregulowano system ulic, pozakładano wodociągi, zaprowadzono oświetlenie wprzód gazowe potem elektryczne ulic, tak że w końcu miejscowość nabrała prawie miejskiego wyglądu. Jest zrozumiałym, że gmina tych rozmiarów nie mogła już być administrowaną przez sołtysa pełniącego swe obowiązki honorowo. Ostatni niepłatny sołtys, oberżysta Paweł Skoludek, złożył w 1915 r. swój urząd, a jego następcą, pierwszym płatnym naczelnikiem gminy, został jego syn Paweł.

Ostatnim proboszczem macierzystej parafii Pawłowa i Kończyc w Bielszowicach był ks. Franciszek Netter (1840-1911). Zmarł on w Bielszowicach dnia 11 marca 1911 roku. Sporą wagę dla parafii Bielszowickiej odegrał jego testament. Dokument ten zawierał szereg ważkich postanowień, m.in. chęć powołania oddzielnych kuracji w Kończycach i Pawłowie, na rzecz których zmarły pozostawił łącznie 40 tys. marek.

Policjanci przed posterunkiem

*Śmierć, która dosięga naszych Bliskich
zawsze nas zaskakuje,
pozostawiając po sobie smutek i pustkę...*

Naszej Koleżance JOANNIE RAJCA
Serdeczne wyrazy współczucia z powodu zgonu
Męża BERNARDA

z darem modlitwy o szczęśliwą wieczność

składa Zespół Charytatywny

W pamięci naszej pozostanie Jego chętna pomoc przy organizowaniu akcji charytatywnych. „BÓG ZAPŁAĆ” Bernardzie...

OGŁOSZENIA DUSZPASTERSKIE:

- ✓ Zapraszam na Nieszpory dziś, w Uroczystość Zesłania Ducha Świętego, o godz. 16³⁰. Jest to Święto dopełnienia tajemnicy Paschalnej, przekazania jej w życie i działalność kościoła.
- ✓ Wierni mogą uzyskać Odpust zupełny, za publiczne odmówienie „Przybądź Duchu Stworzycielu” pod zwykłymi warunkami.
- ✓ W poniedziałek obchodzimy Święto Najświętszej Maryi Panny Matki Kościoła. Jest to również Misyjny Dzień Chorych.
- ✓ W wtorek odbywa się pielgrzymka chorych do Piekar Śląskich. Początek o godz. 10⁰⁰.
- ✓ Od poniedziałku rozpoczyna się Okres Zwykły roku liturgicznego. Jest to czas wzrostu Kościoła, w którym to Lud Boży karmiąc się Słowem Bożym i Eucharystią, wypełniając swoje obowiązki i praktykując miłość, pielgrzymuje do swojego ostatecznego celu.
- ✓ Zapraszam serdecznie na mszę św. ku czci Trójcy Przenajświętszej i Matki Boskiej Fatimskiej oraz Procesję ze świecami, we wtorek o godz. 20⁰⁰.
- ✓ W tym tygodniu przypada III. piątek miesiąca poświęcony Miłosierdziu Bożemu. Msza św. w intencji czcicieli odbędzie się o godz. 18⁰⁰.
- ✓ W tym dniu modlimy się również o rychłą beatyfikację Sługi Bożego Jana Pawła II.
- ✓ W przyszłą niedzielę obchodzimy Uroczystość Najświętszej Trójcy. Tą niedzielą kończy się czas Spowiedzi i Komunii św. wielkanocnej.
- ✓ Okazja do Spowiedzi św. przed każdą Mszą św.
- ✓ Kolekta w przyszłą niedzielę będzie przeznaczona na potrzeby naszej parafii. Bóg zapłać za dzisiejsze ofiary na Wyższe Śląskie Seminarium Duchowne.
- ✓ Zapraszam wszystkich parafian do udziału w Nabożeństwach majowych o godz. 17³⁰. Dzieci mają swoją Mszę św. szkolną w środę o godz. 8⁰⁰.
- ✓ W środę 14 maja o godz. 18⁰⁰ w Dzielnicowym Ośrodku Kultury odbędzie się koncert „AVE MARIA” w muzyce. Wykonawcy to Schola „Liberi Deo”, pod dyрекcją p. Doroty Rybickiej, Chór „Lutnia” pod dyрекcją p. Jana Cygana oraz soliści. Wykonawcy serdecznie zapraszają wszystkich parafian. W związku z Koncertem Nabożeństwo majowe i Msza św. zostaną odprawione wcześniej tj. o godz. 17⁰⁰ nabożeństwo majowe a po nim Msza.
- ✓ U ministrantów do nabycia nowy numer „Gościa Niedzielnego”.

INTENCJE MSZY św. od 12 do 18 maja 2008 r.

12.V Poniedziałek <i>Święto Najświętszej Maryi Panny Matki Kościoła</i> <i>Misyjny Dzień Chorych</i>	g. 7⁰⁰ - Za + Helenę Donat, Aleksandra i Hildegardę Markiewicz g.16³⁰ Nabożeństwo majowe g.17⁰⁰ - Za ++ Teresę i Henryka Zygmunt, g.19⁰⁰ - Za ++ teściów Anzelma i Elżbietę Przybyła w 30 i 25 rocznicę śmierci, ich synów Pawła i Antoniego oraz wnuczkę Bogusławę.
13.V Wtorek <i>Rocznica Objawień Matki Bożej w Fatimie</i>	g. 7⁰⁰ - Za ++ Tomasza Cyganek, rodziców Cyganek, Kasprzyk i pokrewieństwo, g.20⁰⁰ - Ku czci Trójcy Przenajświętszej i Matki Boskiej Fatimskiej z podziękowaniem za odebrane łaski z prośbą o błogosławieństwo Boże i zdrowie dla Ojca św., duszpasterzy, za chorych, dzieci i Komunię, na wynagrodzenie za grzechy oraz nawrócenie grzeszników - od ofiarodawców Procesja z świecami.
14.V Środa <i>Święto św. Macieja</i>	g. 8⁰⁰ Msza św. szkolna - Za parafian. g.17⁰⁰ Nabożeństwo majowe g.17³⁰ - Z prośbą o opiekę Bożą i zdrowie dla Adeleidy Czech oraz rodziny.
15.V Czwartek	g. 7⁰⁰ - Za + Jana Borzucki, g.17³⁰ Nabożeństwo majowe g.18⁰⁰ - Za + Jerzego Pyplok w rocznicę śmierci.
16.V Piątek <i>Święto św. Andrzeja Boboli</i>	g. 7⁰⁰ - O rychłą beatyfikację Sługi Bożego Jana Pawła II, g.17³⁰ Nabożeństwo majowe g.18⁰⁰ - Ku czci Miłosierdzia Bożego w intencji czcicieli.
17.V Sobota	g. 7⁰⁰ - Za + Zbigniewa Lach w 1 rocznicę śmierci, g.17⁰⁰ Spowiedź święta g.17³⁰ Nabożeństwo majowe g.18⁰⁰ - Za + męża Henryka Hoim, szwagra oraz rodziców Pawła i Marię Hoim.
18.V NIEDZIELA UROCZYSTOŚĆ NAJŚWIĘTSZEJ TRÓJCY <i>KOŃCZY SIĘ CZAS SPOWIEDZI I KOMUNII WIELKANOCNEJ</i>	g. 6³⁰ Godzinki ku czci Matki Boskiej, g. 7⁰⁰ - Do Trójcy Przenajświętszej i Matki Boskiej Częstochowskiej z podziękowaniem za odebrane łaski z prośbą o dalszą Opiekę Bożą i zdrowie dla Anastazji Calow z okazji 70 rocznicy urodzin, (Te Deum) g.10⁰⁰ - Z prośbą o Opiekę Bożą i zdrowie dla Beaty Białas z okazji urodzin, za roczne dziecko Barbarę Kowalik oraz o błogosławieństwo Boże dla rodziny, g.16³⁰ Nabożeństwo majowe g.17⁰⁰ - Za ++ Eryka i Erykę Szymała oraz pokrewieństwo z obu stron.